

APRÓ KÖZLEMÉNYEK.

Kak. (Egyben válasz.) A *F. és E.* 1930. 78. lapján, a szatmári *Kak* község határában följegyzett *Kormun* és *Kurmur*, szerintem török eredetű magyar személynévből képezett halastavak nevééről szólva, mellékesen azt mondottam, hogy *Kak* szintén törökből lett név, *Pais Dezső*-nek egy jegyzete alapján, mely úgy szól, hogy „erre a török igére (t. i. *kokmak*) mehetnek vissza az 1055: *oku zarma* és a hazánk különböző vidékein előforduló *Kak*, esetleg a *Kákony*, *Kákonya*, *Kakucs helynevek*“ (*M. Ny. XXV. 123.*).

Egy kérdezősködésből kiolyólag utánnanézőn a szónak, *Kak* személynévet nem találok, bár megengedem, hogy van. Azonban helyette egy másik lehetőségre mutatok rá. A napokban kezembe került a taskenti egyetem egyik kiadványa („Acta Univ. Asiae Mediae, Series XII-a, Geographia, Fasc. 3, 82. lap), mely a közép-ázsiai szovjet köztársaságok (Kazakisztán, Kirgizisztán, Üzbekisztán, Türkmenisztán, Tadzsikisztán és Kara-Kalpakisztán) tavait ismerteti s ke-
reken 1000 (ezer) tónevet sorol fel. Ezek között előfordul *Kak* és *Kamiskak-kul* nevű tó is. (*Kamis* = nád, *kul* = tó).

Néhány szótárban (*Mahmud al Kasgári, Szulejmán*) utánnanéző az találok, hogy van egy török *kak* szó, mely mocsarat, állóvizet jelent. (*Prinz* szerint: „Utazásaim Belső-Ázsiában“ 94. sós ingoványt) Nem lehetetlen tehát, hogy valamiképpen ez

a mocsár, tó jelentésű török szó van a szatmári *Kak* falu nevében (első említése 1268), ahol az oklevél több-
távtat sorol fel. Azt gondoltam tehát, hogy lehetett itt egy *Kak* nevű tó, s erről kaphatta nevét a mellette lévő telep.

Lássunk az ilyen helynévadásra néhány példát. Vizjárta nedves-rétes, mocsaras vidékeken gyakori dülönév nálunk a *Mérges*, *Mérgesd*. Ezek a *Mérges ér*, *M. völgy*, *M. tó* formából vonattak el. (1299: *Mergustow*, *Ort-vay*). Nevüket arról kapták, hogy azon a helyen mételyes, mérges fű termett, innen pld. a *Mételes tó*, *Mételpást* stb. helynevek. *Mérges puszta* van pld. a nagykunsági Nagyiván mellett, bizonyára ilyen mérges, bürkös stb. érről, rétről elnevezve. *Mérges tó* volt a győrmegyei *Köny* mellett. Írják is róla, hogy veszedelmes volt a jószágra („Magyarország vm. és városai“).*) Szomszédságában van *Mérges* nevű falu (1291-ben királyi lovászok telepe), kétségtelenül a tó, vagy rét neve után. *Méregmező* van Remeteszegen, Szatmár m. (*Pesty-Hnév-Kézirat id. Mándy Péter* összeállítására u. ott), s így is lehetne magyarázni a kolozsi *Méregjó* falu nevét, t. i. a *Méregmezőn* folyó patak-ról.

*) Az adatot alkalmasint *Fényes* ismert munkájából (Pest 1836) vették, ahol ez van: „A Köny tó pedig mérges plántáiról nevezetes“ (105. és: 120. l.). Hogy a község a XV. sz. táján itt birtokos *Mérges* családról vette volna nevét nem valószínű. Inkább fordítva.

Mocsár és Mocsolád nevű községeink is vannak. *Tófalu* (1269-ben udvari lovászok és tárnokok telepe) volt Fejérbén, stb. Volt aztán IV. László korában egy *Kak* nevű tavunk is Alsó-Csallóközben. (*Kakthu* = *Kak* + *tő* és nem *Káka* + *tő*, ahogyan *Ortway* értelmezi). Ez a név mintha arra mutatna, hogy a *kak*, a mondott jelentésben valamikor élő szó lehetett. *Pesty* kéziratának szatmári kötetében (a *Mándy*-féle összeállításban) aztán a következő példákat találjuk: *Mándon* van *Kattó*. Ez bizonyára *Kak* + *tó* (v. ö. *Baktó*, ma *Battó* Szegeden; *Reizner*: „Szeged tört.”). Ricsén van *Kiskattó*, Csaholcon 1419-ben: *Kakthou* és *Kakon* egy *Kaki mélyben* nevű dűlő. Aligha más ez, mint egy *Kak* nevű kiszáradt tó fenéke. A szatmári *Sárköz* falu határában van egy *Kakák* nevű dűlő („Megyei monogr. és Hn.”). Ez föltehetőleg többes szám, s olyan helyrajzi megnevezés, mint pld. az *Erek*, *Ergék*, *Sédek*, *Siók*, *Turjányok*, *Órjegek*, *Kadarcok*, *Mattyok*, stb.

Alkalmassint víznév van a tihanyi *Koku zarma* nevében is, mely a szántódi rév neve volt (*Ny. K. 34. 395*, l. ehhez talán a párkányi *Kakat révet*), mely e szerint *Kak* szarvának magyarázandó. (V. ö. ehhez *Fövény* + *szaru*, ma *Jászfényszaru*).

Talán ez van a nagykünsági *Kakat* + *ér*, s a kérdezett ormánsági *Kákics* (1500: *Kakych*, *Csánki*) falu nevében is. Lehetséges, hogy ez nem a magyar *cs* kicsinyítővel van ellátva (pld. *Megyerics*), hanem egyenesen a török *kakacs* = piszok, ebből talán piszkos víz, mocsár szó rejtőzik benne, s a *kákics* növénynév alakot talán népetimologizálás útján kapta. (De v. ö. viszont a Krasznamenti *Kocsord* nevét, a *kocsord* növénynévvel).

Kak nevű helységünk van még So-

mogyban az Aranyos patak és Zemplénben az Alsóhernád mellett, tehát mindkettő vízzel kapcsolatban.

Ugyancsak vizek mellett vannak a *Kákony*-ok is. Az egyik a kalocsai *Sárköz* déli végében (*Lipszky* mappája, ma nincs meg), a másik Somogy dny.-i sarkában a Mura mellett révhellyel. (1268: *Kakna*, később *Kakonya*, *Kakony*, ma *Kakonyi malom és puszta*). Hogy ezek a *kak*-ból vannak-e képezve, nem tudjuk eldönteni. (Erre a mintára: *Kak* + *om*, *Kak* + *ony*. Az előbbi alakra: *Sár* + *om* + *ér* patak Szatmárnémeti mellett).

Nem akarjuk erőltetni a *Kakucs*-ok magyarozatát sem (l. fentebb: *Kákics*).

Balkány. Hogy ilyen természetű álló, v. folydogáló vízről elneveztek falvakat, arra talán jó példa éppen innen Szatmárból a *balkány* is. *Szinyeyi* Tájszótára szerint Szatmárban a *balkány* vízállásos helyet, időszakos tavat jelent.*)

A megye keleti felében, a töröknevű *Krassó* (= Fekete víz) falu melől indul el egy lomha ér, s hosszú utat téve meg, nagy kanyargások után az Ecsedi lápba vész. A merre áthalad, mindenütt *Balkán*, *Balkány*, *Balkányvíz*, *Balkánypatak*, s mellékét *Balkányhát* névvel illetik. Fontos azonban, hogy nemcsak ez az egy, hanem több egymástól független folyás is viseli ezt a nevet, sőt van *Balkányos dűlő* Egri mellett és *Balkán-*

*) Szeged—Tömörkényen két *Csáj* nevű tó van. (Abaújban van két *Csáj* nevű község). *Csáj* a. m. patak, víz. Nem lehetetlen, hogy e nevekben a török *csáj* szó húzódik meg. *Németh Gyula* könyvében (A honfoglaló magyarság kialakulása 32) azt olvassuk, hogy némely török törzs „földrajzi körülmények”-ről kapta nevét. A *kojbál Köllár* nemzetség neve szóról-szóra a. m. tavak, „de olyan értelemben, mintha azt mondanánk: a tó lakói, a tó mellett lakók.” A kaukázusi török *Karacsáj* nép neve a. m. „Fekete patak”. E példákat nem analógiáknak, hanem a török névadás illusztrálására hozzuk fel.

csos Gyügye mellett (*Pesty*: i. m.), ami alkalmasint azt mondja, hogy a *balkány* csakugyan élő közszó e vidéken.

Egyéb adatok *Pesty* munkájából: „Ez a *balkány* stb.“ „a *Purru* nevű *balkány* folyik rajta keresztül, Amacz. *Recsege Balkány*, Csenger *Körös Balkány*, Krassó, *Bákány Gerebse*, Olcsvaapáti, *Nyáros Balkány*, u. ott. *Kerekbalkány*, vízállóhely, Sályi, *Balkány állóvíz Szamosdob*. *Balkánynylas Kér*, *Balkány Császló*, *Uzka*, *Balkányforduló Cégény*. *Királybalkány Kisnamény* stb.“

Az oklevelek szerint a *balkány* régi szó is, mert már 1376-ban említik a *fluvius Balkan*-t, száz évvel később pedig a *Szárzabalkánhát*-at.

Szabolcsban van aztán *Balkány* falu (első említése 1289-ben), Békésben (Szeghalom m.) *Balkány puszta*, Torontálban Beodrától északra *Balkány dűlő*, amelyekről minden helyrajzi erőltetés nélkül is föltehető, hogy a fentemlített módon ebből a folydogáló víz, v. állóvíz jelentésű *balkány* közszóból alakultak.

Bolgány, füzes berek és *Bolgányi gyepek*, dűlő, van a győri *Dunaszeg*-en a *Kisduna* partján. Helyrajzilag is föltehető, hogy ez ugyancsak *balkány*.

Balkán, *Balkány* helyneveink megfejtését az *Etym. Sz.-ban* nem találjuk. Ennyi van róluk: „*Szinnyei* az oláh *bülc*, *bälc* = kleine püütze szóra utal, amely azonban a magyar szó végzetét nem magyarázza meg“. Mi azt gondoljuk, hogy ebben a korban bajos is Szabolcsban oláh hatást föltennünk, annál inkább, mert Szatmárban, ahol magyar területen annyi a *Balkány*, az ottani oláh vidéken, a megfelelő térszíni-tájbeli megnevezés a *Balta* (v. ö. *Balta* öntésterület, mocsár Dobrudzsában). Nem lehet-e inkább, egy esetleges szláv származtatás elejtése esetében a *kak*-ról mon-

dottak után a török *balig* (balüg) = sár, tócsa (*balcsik*, *palcsig*, *balcsok* = piszkos, iszap, sár) szó felé kereskednünk, melyből török területen sok helynév van?*)

Bátky Zsigmond.

Zarándok, Bendek, Rendek. *Zarándok* nevű községünk kettő is volt Tolnában. Első említése 1327-ben *Zaranduk* (olv.: *Szaranduk*), később *Zarandok*. Bizonyosan személynévből lett. Ilyen nevű embert 1333-ból éppen Tolnából is említenek. (Okl. Sz.).

Zarándok szavunk szláv eredetű (*Melich* szerint szlovén, *Szláv Jöv.*), s mint *Horger* kimutatta a szláv *Sztranik*-ből a magyarban szabályosan *szarännok*-nak kellett lennie. Ebből formálódott aztán az *ajándok* és *szándok*. hatása alatt *zarándok*.

Szarándok alakot eddig nem közölt senki, azaz közöltek, de nyelvtudósaink nem vették észre. A soproni határon ugyanis 1222-ben említenek egy *Zarannuk patakát* (*Czinár*). Ez

*) A *balkány*-t tehát nem akarjuk megmagyarázni. De mégis legyen szabad megemlítenünk, hogy Borosjenő mellett van egy *Bologán* (*Balkány*) nevű dűlő és róla elnevezett vizimalom egy tó végében. *Jenő* környékén kunok laktak és sok ott a törökös helynév. Lehetséges talán, hogy egy ilyen *baligán* > *balogán*-ból lett a *balkán* alak. *Balogán* különben oláh családnév is.

Dusnokon és környékén gyakori dűlőnév a jelzős összetételű, s mocsaras, vizes helyet jelentő *palé*, Szatmárban *palaj*. (*Kákás*-, *Disznós*-, *Izsáki* stb. *palé*. Nem függ-e ez össze valahogyan a *balig*-gal? (*Palespotoká-t*, *Polipotoká-t* és *Poley* eret *Ortway* említi. De lehet, hogy ezek mások).

A *balkány*-ból lett *Balkány* helyneveinkhöz alakilag hasonlít a *Csomorkány* (*Csomortán*)-Csongrádban, Háromszékben és Csikban. Lehetséges, hogy ez az ugyancsak *sár*, *mocsár* jelentésű *csamur* török szóból van képezve. (V. ö. talán: *Temer* + *kény*, *ör* + *kény*). *Chumur* és *Chumurtán* a régiségben személynév képpen is előjön (*Kovács*: Index), de viszont tudjuk, hogy *Szemet* és *Mocsár* személynéveink, s ezekből helyneveink is vannak.

az alak tisztára az, amit *Horger* finom elemzéssel, mint hangtanilag szabályos alakot, a korábbi nézetekkel szemben, a szláv alakból kikövetkeztetett.

A nevet már *Jerney* nyolcvan évvel ezelőtt *Zarándok-nak* magyarázta. (Ortvay: 'Vizrajz'). Azt hisszük igazan van.*)

Horger azt mondja, hogy a *szaránok* alakból közvetlenül alakult a *szarándok* s nem kellett átmennie metatézissel a különben is csak egyszer följegyzett *szaránok* alakon. Ezt a fel fogást az alábbi helynevek (*Bennek* és *Rendek*) — úgy látszik — részint támogatják, részint nem.

*) *Moór Elemér*, aki szorgos igyekezettel kísérleti kimutatni a nyelvtudásaink által magyarnak megállapított helynevekben a szláv eredetét, természetesen ezt is szlávnak, szlovénnek tartja, elárulván ezzel, hogy a nevet helytelenül olvasta. Hogy miért olvasta így, persze akaratlanul, cikkének idevonatkozó fejezete (Zur Siedlungsgeschichte der deutsch-ungar. Sprachgrenze: 3. Ortsnamen mit Grenzsperrren. *Ungar. Jahrbücher* 1929, 49) megmagyarázza. A szlovén *zarobnik* szóval hozza ugyanis összefüggésbe és 'Verhau'-val (= gyeepü bevágás) fordítja.

Ugyanitt azt mondja, hogy „*Sykrinpatak* (*Sikrin*, *Scykrin*) nevében a szláv *sěkra* = *Azt* (= szerkerce) szó van benne, tehát egy szerszám neve, amivel a torlaszokhoz fát vágtak le, holott legalábbis valószínű, hogy az a magyar *Szekrény patak*. (A szekrény persze szláv kölcsönszó: *skrinija*, a latin *scrinium*-ból). Így magyarázza ezt *Jerzy* is (i. h.). *Szőkrön völgy* (dunántúli tájszó) van is Nemespécsele (Zala, *Pesty*: Hn. kézirat). A bementés szerint azért hívják így, mert a dombok az ismert *szőkrön* (máshol *szűszék*) módjára összeborulnak. (A soproni *Sykrinpatak* is ilyen dombvidéken volt). *Szekrényes patak* (a megfelelő völgyben) pedig van *Bucsuta* mellett (Zala).

Hogy különben nemcsak a régi magyar írásban, hanem a szóanyagban is van még mit tanulnia *Moór*-nak, arra a sok közül csupán két másik pataknév magyarozatát iktatjuk ide: Az egyik *Kvkelte*, amelyet *Kökel tő*-nek, a másik *Honusér*, amelyiket *Hamisér*-nek (falsch) olvas, minden kérdőjel nélkül. (U. Ib. 1926, 441 és 1927, 145). Az ilyenekről hogy *Kolom* = halom, *Medves* = Meggyes, *Podaboch* = Pater v. Poterbach, *Cheggé* = ismeretlen név, nem is szólunk (u. az 1929).

Somogyban volt 1331-ben *terra Bennek*. Ez 1409-ben és 1486/87-ben ugyancsak *Bennek*, de közben *Bednek* is, ma pedig *Bendek* (*Csánki*). Lehetséges tehát, hogy a *Bendek* alak közvetlenül a *Bennek*-ből lett. A név alkalmasin személynév. Eredetét sajnos nem tudjuk.

Részben mást mutat a négy *Rendek*. Ezek: *Ajkarendek* Veszprém, *Csabrendek* Zala, *Rendek* Léka mellett, Vas, német neve: *Liebing* és *Rönök* Szentgotthárd mellett, Vas, német neve: *Radling*.

A két vas megyei falu nevérol *Moór* adott megfjejtési kísérletet. A Léka mellettinek történeti adatai ezek: *Lennek* (1390), *Lennyk*, *Lybnik*, *Rennek* és *Redneg* (1519.). A *Grenzsperr* — keresésnek megfelelően, amihez persze valami 'ásás' v. 'vágás' jelentésű névre (szláv *rovnik*) van szükség, azt mondja *Moór*, hogy egy szláv *Rivnik* alakból kell kiindulnunk (l. lentebb) s ebből lett aztán a német *Libnik*, majd *Liebing*. A magyar név viszont ugyanebből a *Rivnik*-ből indul ki, de ebből *Rednek*, majd *Rendek* lesz, amibe a magyar *rend* (ordo) szó is belejátszott.

A szentgotthárdi magyar *Rönök* (ill. német *Radling*) adatai és alakjai ezek: *Ryunuk* (1336), *Runuk*, *Rewnek*, *Renek*, *Rednek* (1480).

A magyar *Rönök* rendje ez: *Ryunuk* és *Rewnek*, persze nem *Rünük*, *Rönek*-nek olvasandó, amint egy nyelvésznek illik, hanem *Rivnük*, *Rewnek*-nek, mert a szláv *rov* ígét kell belőlük kiszorítani, s így lesz aztán egy nem létező szláv *Rivnik*-ből magyar *Rünük*, ill. *Rönök*. A német *Radling* útja ez: Szláv *Revnek*, ebből magyar *Rednek*, ebből német *Radling*, egy föltehető *Rädling*-en keresztül.

A veszprémi *Rendek* sora ez: *Rydnak* (1270), *Rednek*, *Rennek* és *Red-*

nek (1488). A zalaié: *Rennek* (1344), *Rednek* és *Rennek* (1478).

A felsorolásból — legalább mi nem nyelvészek — azt látjuk, hogy az eredeti alakot bajos kikövetkeztetni, mert hiszen a községek régebbiek mint első említésük, vagyis a legkorábbi följegyzett alak is fejlődött alak lehet. Azt se tudjuk, vajjon mind egy főből valók-e. Hogy német ajkon a magyar *Csepreg*-ből *Tschapring*, vagy *Zölnek*-ből *Zaning* (M. Ny. 1928, 280), vagy *Rednek*-ből *Radling* lett, világos. De kérdés nincs-e fordítva is? Mi pld. úgy látjuk, hogy a német *Henning* sz.-névből magyar ajkon *Hennig*, *Henneg* lett (pld. Csánki V. 317, I. 163, 168 és I. 296 Sáros: *Henning*, ma *Hönig* stb.). Ez a *Hennig* alak aztán fejlődhetett *esetleg Hednek*, *Hendek* alak felé. Ha ez a föltevésünk megáll, amit a nyelvészeknek kell eldönteni, akkor hivatkozunk egy példára, mely egyrészt a *szaránnok* > *szarándok* alakulására mutatna rá, másrészt e nevek, v. közülök egyvalamelyiknek származására az előbbi, t. i. *Moór*-féle magyarázatnál talán világosabb fényt vet. A példa ez volna:

A mosoni várjobbágyok 1305-ben egy Dunaszigetet adnak el Oroszvár határában a szomszéd pozsonyi bíróknak. (*Anjouk. Okm.-tár* I. 94). Neve *Reynning sziget*. Ez bizonyára német személynév, a sziget birtokosának neve. A határjárásban szereplő másik két sziget *Kamasziget* és *Coloman sziget*, szintén birtokosáról van elnevezve. Mikor aztán a következő évben az ugyanottani *Móroc sziget* határát járják meg a pozsonyi bíró, Hertlin javára, a szóbanforgó szigetet *Rennek* szigetének (Insula *Rennek*) írja be az oklevélbe *Rynnekerius* udvarbíró jegyzője. A *Reynning* és *Rennek* név tehát úgy látszik egyformán járatos volt, s mi most azt tételezzük

fel, hogy az utóbbi az előbbiből lett, alkalmasint magyar ajkon.

Ebből a *Rennek*-ből már most, a fenti négy név (és a *szaránnok*) alakváltozatainak példájára szerintünk lehet *Rendek*, vagy előbb *Rednek*, aztán *Rendek*.

Egyszóval mi azt gondoljuk, hogy a *Reynning* *Rennik*, *Rennek* német személynévet jó okkal kereshetjük *Rendek* helyneveinkben, v. egy részükben. Egy *Renukszentmihály* puszta (Somogy) *Czinar* Indexében találunk, *Renekeszit* pedig *Csánki* említ Sárosban (I. 299). *Renuk* itt föltehetőleg személynév, s párja neki a szentgotthárdi *Rünük*, *Renek*.

Mi tehát ezt is személynévnek gondoljuk. *Henning* (Henneng) *patakát* Szepesből közöl *Csánki* (I. 263: „Mihályfalva”). Hogy egy ilyen német személynévet a mondott helyeken föltételezhetünk, legalábbis valószínű. A somogyi *Bennek*-ben persze egy *Beyning* német nevet szeretnék látni, de hogy az-e, egyáltalán nem merjük állítani.

Bátky Zsigmond.

Kecskemét Győr megyében. Győr-szentiván határában van egy *Kecskemét* nevű dülő. Homokos hátság, ma szöllővel beültetve. A névről sem *Pesty* kéziratos helynévtárában, sem a megyei monográfiákban nem találunk semmiféle adatot.

Kecskemét nevű városvegi házcsoport Székesfehérváron is van. *Pais Dezső*, aki *Kecskemét* nevének megfejtésével foglalkozott, ezt is *Kecskeszár*-nak, kecskelegelőnek magyarázza (*Népünk és Nyelvünk* 1930).

Kimutattam, hogy ez a felfogás ebben az esetben téves (*Magyar Nyelv* 1930, lásd még *N. és Ny.* 1930, *Kecskemét*, *Kecskeszár* című válasszat), mert itt, a többszázados téglavetőtelepen, kiszáradott víz, v.

vízfenék nincs s maga a név sem pár száz éves, mint állítják.

Lehet, hogy *Pais* előbbi cikkecskénk megjelenése előtt így magyarázta volna a fenti helynevet is. Eltekintve a *tárgyi alap* hiányától, mely „meddő” elméletének szerintünk egyik gyenge oldala (itt ugyanis méginkább nem lehet szó semmiféle vízről), a kérdést azt hisszük egyszeriben eldönti *Takáts Sándor* „Szegény magyarok” című könyve, ahol az 158–159. lapokon ezek olvashatók: „Fölségedhez alázatosan folyamodunk . . . mi, kik az Alföldön és az pogányok birtokából (értsd: török területről) barmokat hajtunk . . . minékünk pedig marháinknak és barmainknak egy szál s csak egy talpalatnyi földünk sincsen az fölségtök birodalmában, hol az mi *barmainkat jártathatjuk, míg eladjuk* . . . Hanem azon könyörgünk alázatosan, hogy fölségtök mutasson földet itt Győr környül minékünk . . . *engedje az szentiványi földet az vásárhoz* stb. 1590, Simon János, Cseh András, Varga Ferenc *kecskeméti*, Bankócs Máté kevi és Kovács György halasi tőzsérek“.

„A magyar kamara sürgetésére a tőzsérek e kérése, ha nem is azonnal, de mégis teljesült, aminek az lett a következménye, hogy a győri heti marhavásárok mód nélkül megélénkültek“ (u. o.).

A kecskeméti tőzsérek tehát legelelőtt béreltek Szentiván határában, hogy a győri és távolabbi vásárookra hajtott jószágaikat ott megpihentethessék és elláthassák. Bizonyára innen

maradt a *Kecskemét* név az ősi csordahajtó „Mészárosok útja” mellett eső szentiványi legelőn. Ritka és érdekes példája ez egy távoli helynév átplántálásának. *Kecskemét* dülönévvvel a Duna-Tisza-köz több pontján is találkozunk. Ha tudjuk, hogy kecskemétiak itt is béreltek legelőket, a névadást könnyen megértjük.*)

Bátly. Zsigmond.

Brassó Mátyusiöldön. *Barasó* — *Brassó* helynevünk (víznevünk) nem sok van, de mégis több, mint *Karasó* — *Krassó*. Azért minden új adatot örömmel kell fogadnunk. Most a Losoncon megjelenő derék ifjúsági folyóiratban „A Mi Lapunk”-ban, melyet egy állásából elüldözött lelkes magyar tanár, *Scherer Lajos* szerkeszt a „Sasok regösnaplója” című cserkészbeszámolóban (írta, ill. rajzolta *Peéry Rezső* és *Nemesszeghy Jenő* középisk. tanuló) olvassuk (1930. 138), hogy a Kisduna melletti *Nádszeg*-en egy utca neve *Barasó*, egy másiké pedig *Köse*. Mindkettő egy-egy érről kaphatta nevét. Párja ennek, hogy *Gyömörén* (Győr m.) egy utcát *Berettyó*-nak hívnak. (A *Barasó* és *Köse* magyarázatát l. *F. és E. 1930*; „Brassó Győrben” és 1929: „Kösély folyás”) *)

Bátly Zsigmond.

*) Itt említjük meg, hogy kecskeméti kereskedők a török világ végén jártak Székesfehérvárra abaposztó vásárlására (*Ethn. Értesítő 1930, 19*), de marhahajtásokról ezideig nem tudunk.

**) *Brassó* különben családnévképpen is előjön nálunk. Épúgy *Csalló* is. Ezt szintén törökből magyaráztuk. (*F. és E. 1926, 123*).

